Ч. 33 (468). Неділя, дня 12. серпня 1928. Рік X.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год 11—1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕНЬ: за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошення 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

БОРОТЬБА ЗА ШКОЛУ.

Шкільний закон Ґрабського, званий „кресовим законом“ завдав смертельний удар українському шкільництву. Те все, що три українські покоління працею і культурною боротьбою здобуло за часів Австрії — цілий той наш дорібок перечеркнув Ґрабський своїм „кресовим законом“.

А той наш дорібок був не малий. Мали ми около 3.000 українських народних шкіл в Сх. Галичині. По введенню в життя „кресового закону“ то число впало низче третини: В р. 1926/27 мали ми вже тільки 845, а в р. 1927/28 тільки 690. Отже за один тільки рік число українських шкіл впало з 845 на 690 — т. є. за один рік стратили ми 155 шкіл. Як упадок нашого шкільництва піде далі тим самим темпом, то за 4½ року не стане ні одної української школи на терені Сх. Галичини.

На инших українських землях (поза Сх. Галичиною) справа представляється вкрост катастрофально. За української влади, ці землі були засіяні українськими школами, а нині з тих всіх шкіл нічо не осталось. На території волинської кураторії шкільної є всего чотири українські школи, а в поліській кураторії нема ні одної української школи. В люблинській кураторії також нема ні одної нашої школи, бо „кресовий закон“ навіть не відноситься до цеї території, уважаючи її чисто польською територією. Иншими словами — Волинь, Полісє, Підляше і Холмщина на 3 міліони українського населення мають всего 4 українські школи.

Цей стан такий грізний, що навіть „Волинське Коло Парляментарне ББ.“ (т. є. посли правительственної партії одинки) на своїй конференції, яка відбулась при кінци липня в Луцьку, ухвалило таку резолюцію:

„Волинське Коло Парляментарне ББ. уважає необхідною новелізацію (зміну) шкільного закона Ст. Ґрабського, який (закон) є шкідливий і дразнить людність, так польську як і українську. Коло Волинське уважає необхідним широке узглядненя української мови в однім з учительських семинарів на Волині, для належитого приготовання учителів і збільшення правительственних етатів в істнуючих українських ґімназіях приватних. Врешті Коло Волинське уважає доцільним, щоб міністерство освіти покликало окрему комісію, в якій взялиб участь фахові педаґоґи і люди, що знають основно волинські відносини для передискутовання і усталення умов, на яких шкільництво на Волині має опиратись“.

Очевидно, помилявсяби той, хтоби думав, що посли одинки поважно взяли собі до серця траґічну долю українського шкільництва на Волині. Це лише тактичний маневр польських послів. Вони залюбки говорять про „співжиттє обох братніх народів“ і тд., а тут той „братній“ народ український має всего чотири українські школи. Треба отже щось бодай про людське око, для заграниці, зробити, треба „широко узглядити українську мову“ в одній(!) учительській семинарії і збільшити правительственні етати в істнуючих українських ґімназіях. Як ці реформи в практиці виглядалиб, не тяжко догадатись. От в однім семинари вчилобися ніби української мови по 2 год. тижнево і викладаноби ґімнастику по українськи, а в трех приватних українських ґімназіях дасться учителів до польської мови і до польської історії на державний кошт, бо і так ті ґімназії стогнуть і нарікають, що не можуть платити високих платень для тих учителів, підчас коли українські учителі вчать за що будь. Про народне шкільництво ні слова. Воно може бути обговорюване в якійсь „комісії“. Як яку справу бажається погребати, то звичайно відсилається її до комісії. Але потрібна рекляма буде... що ось, мовляв, ми підносимо українське шкільництво.

Не привязуючи отже ніякого значіння до цеї резолюції послів одинки, всеж таки звертаємо увагу, що навіть для послів одинки закон Ґрабського невигідний. Вони не є противні цему законови, Боже борони — вони бажалиб тільки в рукавичках те саме, що Ґрабський каже голими руками робити.

Коли отже посли одинки домагаються зміни цего закона, то щож ми маємо робити — ми, котрі втратили через закон Ґрабського ціле наше народне шкільництво? І тому слід нам розпочати кампанію за зміною цего несправедливого „закона кресового“ Ст. Ґрабського.

Ми Українці двигаємо всі тягарі, накладані на нас Польською Державою, маємо отже право домагатись від тої держави, щоб вона супроти нас Українців виконала постанови польської конституції, а саме артикули 95 і 96, а також 109 і 100. Маємо також повне право домагатись, щоб Польська Держава виконала ті міжнародні зобовязання, які приняла на себе в відношенню до національних меншостей. То домаганнє поставив вже в імени українського народу сенатор М. Галущинський з сенатської трибуни, а ціле українське громадянство має грімко потвердити, що це домагання є дійсно домаганням цілого українського народу під Польщею.

Тому сейчас по жнивах повинна у нас розпочатись могутня вічева кампанія під кличем „зміна кресових законів шкільних Ст. Ґрабського“. Нехай в вир цеї вічевої акції буде втягнене кожде наше село, кождий наш громадянин. Нехай сотки тисячів збірних протестів проти несправедливого закона, який деґрадує українське громадянство до горожан низчої кляси — засипле тих, що цей закон створили, і тих міжнародних чинників, які покликані до береження прав національних меншостей. Хай наші парляментарні посли дадуть почин тій акції, хай стануть на єї чолі і доведуть справу українського шкільництва до вирішення Союзу Народів. Знаємо прецінь, як вперто шлеські Німці леґальними середниками боронять свого шкільництва на Шлеску. Нема сесії Союзу Народів, щоб тим не займалась. Тому і ми приступаймо до боротьби за нашу школу на разі тими середниками, які нам підсуває польська конституція і міжнародні договори.

Кацапська кирина.

Вже до війни не було в нас сумнівів ані хитань в відповіді на питання: хто ми, чиїх батьків сини. Історія і життя виказали повну окремішність нашого народу так, що раз на все вплала леґенда Москалів і Поляків, які хотіли бачити в нас частину своєї етноґрафічної маси Даремними показались зусилля московських імперіялістів стерти з лиця землі український нарід, передвчасною була радість загорілих російських шовіністів, які затираючи руки з хвилевої побіди, горлали світови і людям, що „України нема і вона не може бути“.

На насильство і глум над правдою „добрих сусідів“ народ відповів, як відповісти слід тому, який без двозначного наміру підносить ніж в гору, жадаючи або грошей або душі. Почався період довгої і затяжної самооборони. Все, що думало по українськи кинулось боронити Душу і Тіло народу. Наші вчені творили українську науку, письменники і поети рідну літературу, меткі купці клали основи під свою торговлю і промисл, селяни орґанізувались в освітних і економічних установах, словом в кождій царині суспільного життя твориться гурт працівників, з котрих одні більше виразно а другі менше, поставили собі за завдання приготовляти ґрунт, виробляти силу для великої хвилі...

Але осталась ґрупа людей, що з призирством і ненавистю дивилась на нову (так їм здавалось!) стихію. Це були т. зв. кацапи. Одні з них просто за царські рублі, другі збаламучені ідеєю славянофільства під проводом Москви, постановили виповісти новаторам війну на життя і смерть. Зачалось від нечуваної борби за політичну лінію, за освітно-економічні установи, за правопис. Старше покоління тямить ті часи, а молодшим варта їх засвоїти з цінної книжки К. Левицького п. з. Історія політ. думки галицьких Українців. Скінчилася боротьба повною побідою Українців — а цареславичі тратили щораз інші позиції і скорим кроком зближались до ліквідації своєї політики. Більше поступові прилучились до нас, а тверді замкнулись в фортецах Ставропігії і Общества Качковського і леліяли думки про давну славу. Не хотіли, одні з них, кинути рублів, а другі вважали ліквідацію своєї ідеольоґії за страшний удар, і в наївній впертости тримались „старої віри“. Не лиш тримались, але всіми силами старались її оживити. „Славна історія“ Крилошаського банку, форсовне закладання Читалень Качковского, наступ кацапської преси на українську, доказують пророчисто зусилля „твердих“ оживити трупа. Та мимо всього труп остав трупом.

Всеж таки довоєнну недугу кацапів можна було сяк-так оправдати. На престолі московськім сидів „защитник“ цар-батюшка, який через своїх аґентів обіцював „русским“ свободу і звільнення від австро-польської кормиги Такі обітниці находили приклонників, особливо тоді, коли „ідею“ підпирав здоровий стовп з рублів.

Але нині, коли під обухом подій завалилась стара Росія, а її гордого володаря звалила долів траґічна смерть, нині по періоді блескучого відродження українського народу, що має за собою традицію незалежности, нині дальше співати „Боже царя храні“ і при кожній нагоді виповідати отверту боротьбу всему, що українське — кацапський рух треба назвати не недугою, а просто огидним злочином. Таким іменем треба назвати провокацийний виступ у виборах з листою ч. 20 і всі інші затії на стан нашого посідання. Тут в першу чергу треба зачислити наступ на укр. кооперацію. От недавно радив у Львові зїзд старорусинів; між іншими резолюціями постановив виповісти війну нашій кооперації. Надіються маняки захопити ту преважну ділянку народнього життя в свої руки і в той спосіб знайти згублену стежку в наше село.

Українці здають собі справу, чиїм приказом повинуються закаптурені кацапчуки, тай на чий млин пливе їх вода. І тому бути готовим кождої хвилини дати належну відправу нашим манякам, і відчинити їм очі на живу дійсність, якої вони в своїх тісних лобах помістити не можуть — наш обовязок. — Я. Чума.

НЕ ЗАБУВАЙМО!..

Половина збіжжа і пашні вже звезена з поля, друга половина в дорозі до стодоли. Кождий знає, який рік тяжкий, який урожай бідненький. Тому і треба того Божого дару берегти, як ока в голові, щоби його не стратити і в зимі не лишитись без кусника хліба.

Тепер по жнивах найстрашніщим ворогом селянина — це вогонь. Саме цего року пожарі наробили дуже багато шкід, так що до кінця мая лишень сам державний заклад обезпечень виплатив 5 міліонів відшкодовання (минулого року в тім самім часі виплачено лишень 3 міліони). А треба знати, що найбільше пожарів звичайно буває з кінцем літа і з початком осени. Тому кождий господар повинен зараз обезпечити збіжже і пашу, як лишень зв зе до дому. Хто цего не зробить, наражається на велику небезпеку. Не дай Боже нещастя — все за годину — дві може піти з димом. Не жалувати отже кілька золотих на оплату асекурації. Вже сам спокій, що збіжже асекуроване, варта тих кілька золотих.

Збіжже і пашу можна обезпечити на місяці 2, 3, 4 і тд Кождий отже нехай обчислить, як довго його збіжже буде лежати в снопах, і сейчас піде до аґента „Дністра“ і заасекурує його. Хто не має гроша на довший час обезпечити, прим. на 6 місяців, нехай обезпечить наразі на на 2 — 3 місяці, а опісля продовжить.

ЗБІЖЖЕ І ПАШУ

дорібок Вашої цілорічної праці, обезпечуйте від огню тільки в своїм Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Інформації уділюють місцеві аґенції.

Лист зі села.

Дуже тяжкий цей рік для нас селян. Таки так тяжкий, що годі описати. Тамтогоріч на злива при кінці серпня добре нас підкосила, а за нею пішли инші лиха. Озимина вимерзла, так що треба було її переорати. Де лишилась непереораною, то жнива дуже скупенькі. Озиме жито і пшениця хибли!

Здавалось, що бодай ярина допише. Але де там! Пізна і холодна весна не дозволила ярому збіжу тай ярині розростися, а опісля посуха зріст зовсім спинила. У нас на пісковатих ґрунтах картофля як посходила так її і закляло — лишилась карликовата. Капуста зовсім змарнована. Коноплі виросли ледви по коліна, а лен виріс на 2 дм. Просо і гречка по кістки і вже висипались. Так само овес і ячмінь підріс тільки, що перед спекою. Опісля висипався.

З нашею таки катастрофа! Трава на пасовисках вигоріла, а на луках нема що косити. Таке саме і з конюшиною. Брак паші вже тепер дається в знаки. Люди змушені випродувати худобу, так що ціна єї падає що раз низче. З ціною на худобу таке, що місто за півдармо забирає і буде нам забирати худобу, як через цілу зиму забирало свині.

А тут драчки і драчки! Екзекутори не виходять з села, а наш чоловік не зробить кроку, щоб не дерли його. Всюди дай та дай! А звідки? Я вже, Богу дякувати, господарую 30 літ, але ще так тяжко нам селянам не було, як тепер. Зарібків нема, фірмани тепер майже не знані, продати нема що, позичити нема де. Дур голови чіпається.

Врешті і жнива! Тай той мізерненький уроджай тяжко зібрати, бо в деяких повітах град вимолотив. А в сусіднім повіті ярославськім таки зпід серпа град видер людям збіжа, бо всипав в неділю д. 28. липня!

Ой тяжкі часи чекають нас, селян. Тому треба нам застановлятись як з лихом боротись. Треба щоби і наші селянські ґазети менче партійної сварні заводили, а за те більше звертали уваги на те, як найкраще порадити селу в його біді та нужді. Бо як так дальше піде, то зведеться і наша політика на ніщо.

Нині вже виборча горячка минула і селяни пізнають, що всякі дурисвіти нас не орґанізували до боротьби з лихом, але розєднували партійною ворожнечою щоби того а того... послом вибрати. Богу дякувати, ті дурисвіти вже не приїздять нам харамана гнути та на партії ділити. Ще одні комуністи надсилають нам по 50 своїх ґазет, але їх читають самі нероби чи сельроби.

За те треба, щоб до нас часто заїздили аґрономи, кооператори, щоб добру навчити. Тому і до читалень треба нам посилати таких людий, котрі з практики і науки вміють село повчити, як з лихом боротись. В осени і на весні пішліть нам доброго садівника, в зимі аґронома і кооператора, в літі пасічника ітд. — хай побуде є нас довше, навчить нас щось путнього. Ми й заплатимо такому.

Тай самим нам селянам треба до орґанізації братись і то не так, як дотепер. Читав я дещо про Данців і жаль, що наші ґазети так мало про них пишуть. Бо от від них вчитися нам треба передовсім кооперації, бо в нас її нема тай не зараз буде. Правда, є в нас кооперативи, що з деяким зиском перепродують найпотрібніщі товари споживчі, але це ще не кооперація. Якби ми мали кооперацію, то не потратилиб цего року грубі міліони на свинях, не тратилиб тепер на худобі. Данці свині і худобу віддають своїй кооперативі, а вона сама їх виріже, всячини з мяса наробить тай висилає за добрі гроші до міст а то і до инших країв. А ми за свою товсту свиню песій гріш беремо на ярмарку, ще й наслухаємося від згінників поганих прізвищ, а опісля кусок солонини з нашої таки свині купуємо дорожче, як її в місті продають. І так зі всім: зі збіжем, яйцями, шкірою і тд.

От таку то кооперативну орґанізацію переводити нам!

Садівництво і пчільництво, яке моглоб нам в нашім лихолітю помогти — зовсім занедбане. Ще й тепер в нас садовини досить багато, але з него пожитку нема — марнуєсь. Особливо черешні, вишні, сливки у нашім повітовім місті так і дешеві, що ціна їх ніяка. А за те вони у Львові і Перемишлі як не у високій ціні, то бодай в такій, що продаш з сяким-таким зарібком. Але щож? Оден метер вишень чи сливок у Львів чи Перемишль не повезеш, бо ніяк не оплатиться. І тут треба кооперації. А вже що-до пасічництва, то у нас воно в цілковитім занедбанню. Як у кого є кілька кругляків з пчолами, то господариться коло них, як тому 200 літ.

І так на кождім кроці.

Годі мені в цім письмі доторкнутись всіх сільських болячок. Тай не на все я раду можу дати. Але є між нами селянами люди з простим, але здоровим розумом. Нехай вони при святі беруть за перо і спишуть свої думки та пішлють до ґазети. Мусимо самі собі радити, як позбутись наших болячок. Тому пишім часто і вчім оден другого. Бо хто з нас селян мудріщий, а тої мудрости не хоче вділити другим, той її марнує.

Іван Тріска.

В „Будучности“.

Переїжджаю через село Торки в перемиському повіті і вступаю до кооперативи. Кооператива — як кооператива. Товару повно — ґазетка є — склепар цікавий хлопчина...

— Що позволите? Пива, лімоняду, содову воду?

— Пива — кажу. — І паперці до курення.

Склепар швидко подає мені пляшку і паперці. Дивлюся — і дивно мені. „Солялі“ та ще й щось незрозуміле поляпане турецьким ніби письмом.

— „Калина“ паперці є? — питаю.

— Є! — і подає мені знану всім книжечку з синім рисунком.

— Так чомуж відразу не даєте?

— Я не знав, які хочете — виправдується. — Усі беруть „Солялі“.

— Чогож це так? Хиба ліпші?

— Не знаю. Але всі беруть. Ліпші вони не є — але всі беруть.

Підчас цього входить якийсь господар, здоровиться і теж:

— Папірки є?

Склепар подає знову „Солялі“ — але я відразу скачу до покупця:

— А чогож ви, пане господарю, берете „Солялі“ коли в нас є свої паперці „Калина“?

— Не знаю. Якось так... Привик, бачите...

— А ви коли пробували курити свої? А от я завжди курю свої. Оддайте!

Нерішуче оддає він пачочку, бере свої і каже збентежено:

— Та воно правда. Ми повинні своє курити. Свій до свого...

От тут саме й лихо. Клич „свій до свого“ у нас так збуденнів і так ним шафується, що в устах першого ліпшого громадянина не є він нічим иншим, як пустим словом. Кажеться його часто, пишеться і друкується ще частійше — але щоб у діло перевести цей клич — до цього так далеко як з місяця на землю.

Не знаю, чому ми не віримо собі та своїм виробам. Але це, що сказав і склепар і господар в Торках, мабуть найкраще змальовує причину цього недовіря до свого промислу. Просто не віримо і не знаємо, що в нас є свої добрі вироби тай задовольняємо себе якимнебудь жидівським фабрикатом бо — мовляв — його „всі беруть“.

І отсе хочу поділитися враженнями з мойого побуту саме в тій фабриці паперців до курення „Калина“ — про які не знають, чи вони кращі від „Солялі“ — чи ні.

Фабрика ця находиться в Тернополі при вул. 3 Мая ч. 10. Міститься на першому поверсі високої каменички в подвірю.

Входжу. Перше, що вражає мене — це чистота. На підлозі ані порошинки, всі робітниці в білих одягах. Витаюся: „Поважання“...

— „Поважання! Добридень!“

Так любо, що ти в своїй установі. На зустріч ізза стола встає молодий директор фабрики, бувший укр. старшина п. Іван Лень. Стискаємось руками...

— Ви прийшли оглянути фабрику. Ну, щож? Воно ще не фабрика — початок...

Та я не вірю в ці слова. Під стінами стоять стирти паперу. Як довідуюся — папір той спроваджують з тої самої фабрики, що і „Солялі“ і „Herbewo“. На ліво спокійно дрімають лискучі й чистенькі машини до виробу туток, до краяння паперу і зшивання пуделок.

— Як іде, пане директор?

— Як? Так, як у нас звичайно. Поволесеньки і тихо. Папір, бачите, той сам, що у польських паперцях — а не йде.

— Чомуж це? Брак заінтересування?

— Як де — знаєте. Кооперативний Союз в Борщеві бере від нас місячно за 2.000 золотих паперців, а инші, як от Стрий, Перемишль, Дрогобич і Калуш за 200 золотих. А я певний, що по всіх кооперативах продають чужі вироби і люди їх купують. Закуріть!...

Куримо на своїх таки паперцях. Робітниці за цей час співають своєї пісні — тихо-тихосенько. Двох робітників розтинає величезні аркуші паперу на величину паперців і подає робітницям...

— Я не знаю, де шукати причини лиха. Кажуть, село хоче таного товару. Але-ж мимо того, що товар є добрий, даємо ми такі ціни, що хиба ніяка „Аїда“ чи „Солялі“ собі на них не позволить. Окладинка гарна — рисунок звісної пані Музикової. Сорт є кращий і гірший.

Він витягає шуфлядку і показує: Дивіться! Осьде наші нові обгортки на паперці і на пуделка. Роботи проф. Осінчука...

Вінетки справді гарні. З галузкою калини, видержані в нашому стилю — а найважніще: свої.

— То ви і тутки задумуєте виробляти?

— Еге, під зиму почнемо. У нас і водний знак на паперцях буде.

З цілої постави, зі способу говорення того молодого директора видно, що він свою фабрику любить і що вона для нього найважніща..

— Якби мені усі Союзи Кооператив дали по 2000 зол. місячно — то я даю заробіток сотці наших людий.

— А тепер кілько маєте?

— Одинайцять. Самі Українці. Але кажу — давби сотці...

— І далиб раду, пане директор?

— Що? Ви мені дайте з кождого Союзу 3000 зол. то я даю 500 робітникам-Українцям працю — ставлю фабрику на цілу Польщу.

Я почуваю, що в того чоловіка молодечий запал і енергія. Таких людий в нас мало.

І дивуюся: Тисячі разів доводиться бачити, як по селах курять „Potyczki“ „Wolności“ „Bartosze“ а навіть вироби T. S. L. котре за наші гроші відтак насаджує по селах „щкулкі“. Аж гидко. Самі спомагаємо наших противників. А одинокої нашої фабрики не можемо підперти.

— Дохід у вас великий, п. директор?

— Та досить. Такий, що ми що місяця даємо і на Рідну Школу і на Інвалідів і на Політичних Вязнів по кількасот золотих.

Це мене чудує. І чи мижне моглиб вдумавшись в клич „свій до свого“ наші фабрики так поставити на ноги, що вониб давали нашим усім інституціям жити? Моглиб, та тільки в нас душа рабська.

Прощаюся. Директор пакує мені в кишеню цілу двайцятку книжечок паперців і сміється.

— Якби мали змогу, то роздайте та поагітуйте, Прощайте!

Стискаю руку, клонюсь: „До побачення“ робітникам і виходжу.

Поагітуйте! За своїм виробом, за своєю фабрикою, що Рідну Школу і Інвалідів спомагає! Чи це не сором, що до нашої суспільности аж такого способу треба?

Подорожний з Бовшова.

Дописи.

Судова-вишня, пов. Мостиска. В неділю, дня 15. липня 1928 р. відбувся заходом Читальні Тов. „Просвіта“ в Судовій Вишні й Тов. „Луг“ Загороди — Судова Вишня фестин, получений з Луговими вправами Фестин випав дуже гарно. Два місяці перед фестином приготовлялась Лугова молодь до фестину з вправами, котрими мала показати що розуміє, яке завдання сповняє в теперішних часах спортова організація. З правами до фестину приготовлялась не лише молодь з Загород — Судова Вишня, але також з близших і дальших сіл. І дійсно виповнила як слід своє завдання. В сам день фестину вчасним ранком прибули перші звістуни фестину — Луговики з Гусакова п. Мостиска. О год. 9-ій рано станули Луговики до пробних вправ, а о год. 2-ій попол. всі вправляючі були готові до вправ. На місці фестину, де відбувся фестин виповнили широку програму, чим здобули собі належне признаннє з боку цілого громадянства, котре з одушевленнєм висказувалось про вправи виконані Луговиками. До вправ стануло 150 осіб, що в порівнанню з минулим роком є великий поступ і се є запорукою, що за 2 — 3 роки Лугова організація ще більше зросте. До вправ станули малі діти з поблизького села Борщитина і з Судової Вишні. Хоч того року видно було більше заінтересованнє і зрозумінне Лугової організації, то всежтаки знайшлися села, котрі мимо повідомлень їх про фестин не прибули. На те дають таке оправданнє: не дістали запрошення. Се оправданнє є не на місці, бо обовязком кождого „Лугу“ чи „Сокола“ прибути на то свято тим більше, що Луговики — інструктори вивчовували вправи по селах. Побажаним булоб, щоб і вони прокинулись з просоння й взялись до праці для свого й загального добра. Загальний заклик до сел: Довгомостиска, Загороди, Орховичі й Дитятичі схаменіться, і візьміться до муравлиної праці, щоб здобути передвоєнну добру славу. За те вдяка тим всім, які взяли активну участь в фестині не жаліючи труду в так важнім для Лугових організацій святі.

Гарасимів, пов. Городенка. В нашім селі довгі літа велася в громаді безконтрольна господарка, а з того користав бувший писар громадський Михайло Шиманський, що з бідного зарібника „доробився“ 40 морґового господарства. Наказні війти, що їх часто зміняло, староство, „мали тільки зиску, що в писку“, як каже приповідка. Все сиділи у Майорка, пили, тай оселедцями та іншими жидівськими ласощами закусували. Нарід про людське око називав їх „пане вуйце“, а вони раділи тим, що вони є великі люди. Нарід дивився на ту погань, та не міг нічого вдіяти, лиш терпеливо ждав і діждався. Минувшого року прийшли громадські вибори. Людям блисла надія, що буде зміна на краще. Зєдналося ціле село разом і всі пішли до виборів. На старих війтів найшов сум, страх і трівога, бо знали який буде народний суд. Чого вони сподівалися, то сталося. Громадські вибори старий лад перевернули горі дном, старшину громадську викинули на жидівський смітник, там де їм належиться, тай вибрано нову раду, а пізнійше і нового війта Василя Польнюка. Хоть він ще молодий чоловік, але чесний і порядний господар, а до коршми дороги не знає. Бувші ваказні війти Мінко Журавський і Стефан Комарницький до спілки з писарем Михайлом Шиманським їздили до староства писати протести, обріхували цілу громаду, називали всіх бунтівниками, большевиками і дуже небезпечними державними врадниками, лише щоби дальше котрий з них війтував. А до тої „чесної трійки“ причинився ще піддячий Федь Соломянний як циганська прищіпка, бо вони йому пообіцяли, що і його також якимсь гонором наділять. Та чесна кумпанія так довго їздила до староства і брехала аж їй повірили і нового війта Василя Польнюка староство завісило в урядуванню. Настала велика радість між ними, та ненадовго. Староство зарядило доходження на ті всі брехливі доноси. Показалося таке, чого і несподівалися. Вини проти нової зверхности громадської не знайшли — натомісць сконтрольовано донощиків, як вони „господарили“ і показалося, що не богато лише понад 2 тисячі золотих податкових, громадських і асекураційних грошей вони прогайнували. Легко брали, тепер дуже тяжко мусіли віддавати, але на тім не скінчилося, бо суд ще дещо скаже незадовго в тій справі. Певно що їх не похвалить. Тепер вони поспускали носи низше пояса, тай ходять як оказянники. Староста вже їх на очи не хоче бачити і заборонив їм більше в тій справі до него показуватися. Нарід тепер добре пізнав, длячого вони так хотіли дальше громадським добром „господарити“. Чого шукали то знайшли. Котюзі по заслузі. Урядованнє перебрав знов Василь Польнюк, тай в селі настало тихо, бо вже нема кому бурю робити. Нововибрана минувшого року зверхність громадська дає повну запоруку, що громадського добра вже ніхто більше розкрадати не буде. З поміж радних вибрано 3 члени до комісиї контрольної, що є уповажнена до контролі, як вибранці громади господарять.

Биків, пов. Перемишль Дня 12. липня с. р. відбулось у Бикові посольське віче, на якому посол Др Володимир Загайкевич складав перед виборцями звіт з парляментарної діяльности Української Парляментарної Репрезентації у Варшаві. У вічі брали участь виборці не лише з Бикова, але і з доколішніх сіл, так що число учасників доходило до тисячки. Посол З. з питомою собі красномовністю і ясністю викладу представив у свойому майже двогодинному звіті усю працю нашого парляментарного представництва на польському соймовому терені у Варшаві, та усі його змагання до виявлення волі і потреб українського населення і відпертя усяких затій на його шкоду. Виборці з великою увагою вислухали слів свого посла, та з одушевленнєм ухвалили резолюції, одобрюючі становище Української Парл. Репрезентації у Варшаві та висказуючі подяку Народа послам за їх труди у хосен народньої справи. На закінчення предсідник зборів, п. Галик. візвав українське населення, щоби з свойого боку попирало чинно усі зусилля своїх послів, бо лиш тоді праця послів буде могла стати успішною, наколи ва нашими послами як оден мур стане весь український народ. Віче закінчено відспіванням гимну „Ще не вмерла“, почім слідувала свобідно гутірка, переплітала відспівуванням наших народніх і стрілецьких пісень. — Годиться додати, що Биковяни свого посла при його появі на межах свого села зустрінули кінною бандерією, прикрашеною лентами, о народніх українських красках, яка його супроводжала аж на місце віча, де іменем громадян місцевий організатор п. Галик від серця пливучими словами привітав його хлібом і сіллю, — з при відїзді на окраїнах села попращали його гарною піснею, що її відспівав хор місцевої молоді. Тим самим дали Биковяни доказ пошани не лише для особи свого посла, але і для справи, яку він перед світом заступає, та і для себе самих. — Взагалі село робить враження як найкраще і тих пару годин перевелось у селі з справжнім вдоволеннєм. Видко, що село свідоме, що люди у ньому гарні, а дух бадьорий. Коби таких сіл було у нас як найбільше! З прикрістю доводиться при тій нагоді піднести, що є ще на жаль у селі маленька на щастя, жмінка перевертнів москвофілів, які не жахаються загальній справі іти впоперек. І ось в часі згаданого віча прібувало трьох людців з місцевої сімі Т-ів недопустити до виголошення посольського звіту при помочи безнастанних окликів, рівно глупих як і безсоромних, але це їм не вдалось. Дістали лише належну відправу, осмишились, та окрились ганьбою перед цілим селом, поводячись з початком віча як платні прислужники та наймити наших недругів. Над такими осібняками можемо одначе сміло перейти до порядку дневного, бо наш загал лиш з призирством дивиться на такі блазенства. Жаль лише, що у вічу ізза хвилевої недуги не міг брати участи місцевий організатор Іван Деревляний, що разом з п. Голиком є душею усеї народньої роботи у Бикові. Наколи Биків під зглядом народнім є одним з перших сіл Перемищини, то львину часть тої заслуги признати треба саме тим двом господарям. Честь їм за це! — Очивидець.

З Польщі і про Польщу

Кожда держава на ввипередки старається доказати, що її літаки найсправніщі та що найдовше можуть літати в повітрі. Залежить це в більшій части від машинерії літака, а в меншій части від летуна, який кермує цею машиною. Найбільшу славу здобувають собі летуни, які потрафлять перелетіти Атлянтійський океан в Европи до Америки. Американцям і Німцям вже вдалось перелітити цю просторонь. Лиш Французам якось не йде. Саме тепер рік, як два французькі летуни пустились в подорож до Америки, але по дорозі пропали разом з літаком. — Також Польща старається відзначитися в летунстві, але також не ведеться їй. Що хвиля доносять ґазети, що її невипрактиковані вілітаки спадають, а летуни гинуть. Це так часто трафляється, що ґазети називають ці літаки „літаючими трумнами“. Минулого тижня польські летуни пустились літаком аж до Баґдаду в Мезопотамії (над рікою Тиґром в Азії). Але цей лет був нещасний. Як польські літаки прилетіли до Баґдаду і коли спускали літак на землю, наступила катастрофа. Літак перевернувся до гори колесами і летун Шалас згинув на місці, а два летуни Каліна і Клосінек спаслися, віднісши легкі рани. — Так само Польща старається, щоб її летуни перелетіли Атлянтійський океан, як це зробили Американці і Німці. Два польські летуни збираються кілька місяців до цеї подорожі, але не можуть вибратися. Вже ґазети кільканайцять разів доносили, що летуни вже ось-ось завтра відлітають, але за кождим разом надходила вістка, що з того нічо. Мовляв — нема погоди. Це вже розгнівало ґазетярів і вони писали, що опікунка Польщі — Франція не дозволяє доти летіти польським летунам, доки французький летун не перелетить Антлянтійського океану. Чому воно так? Річ ясна. Літак, на якім польські летуни хотять відбути подорож до Америки, хоть має назву „Маршалок Пілсудський“ — є французьким літаком т. є. зроблений французькими інжінерами і фабриками. Мабуть отже Франція стоїть на становищі, що вона сама мусить почванитися своїм пірєм, а що йно опісля може чужинець вбратися в її пірє. З цеї причини польські ґазети зизом дивляться на Францію та дорікають їй, що вона з задрости не хоче дозволити польським летунам полетіти в Америку. Врешті д. 4. серпня вибрались летуни Ідзковський і Кубаля літаком до Америки, але недалеко від европейсько-

КУРДИДИК АНАТОЛЬ.

Село йде з нами...

(Гумореска).

Комісар „боротьби з вірою“ прийшов у Калинівку. Казав, щоб оголошено в селі, що він приїхав розяснити людям в голові — і сів в хаті...

Сів і закурив. Одну скурив — другу скурив, третю скурив...

Скурив ще і четверту — як двері відхилилися і — вліз чоловяга.

— Ви мабуть хазяй тут?

— Я ніби так. Бо правду кажучи ні. Або таки так...

Комісар подумав хвилю над цею заявою.

— Мені поручили до вас заїхати. Казали — ви добрий товариш і комуніст.

— Я? Ніби так.

— Так я приїхав почати в вас боротьбу з вірою. У вас ще церква є? Церкву маєте добру?

— А Богу дякувати — маємо.

Комісар скривився, якби його запік нагніток.

— Ви знаєте: у людей закорінилася від давен-давна зараза, одурманив їх чад. Боротьба з ним тяжка — і я думаю, ви нам поможете...

— А щож? Як з чадом — то поможу. З заразою теж. Коби Господь милосердний сили дав — то поможу. Звісно, чад на смерть забє. От у нас вторік стара баба Онисиха та заткала каглу на ніч — а рано вже й на той світ пішла — дай їй Боже царство небесне...

Комісар скрутився дико на лавці — і почав з иншої бочки.

— Сідайте!

— А дай Боже, щоб добро сідало.

Комісар надувся.

— Ви комуніст — чи ні?...

— А ніби так. Комуніст.

— Правила читали?

— А читав.

— Кілько вас літ?

— А хвала Богу — пятьдесять.

— Маніфест читали?

— А читав. Старий я — але очі — Богу дякувати — добре бачуть. Як тільки приїхав з поля — та засвітив — то зараз таки читав...

— Ну і як?...

— Ано — мудро написано. Штудерно. Виходить: у нас всьо — а в буржуїв нічо.

— І ще що?

— Ано — ми всьо — а вони нічо.

— І ще що?

— Ано — вони нічо — а ми всьо.

Комісар глипнув з під ока:

— Так, значить, подобалося?

— Еге, як не подобатися! Тож там все, як в Евангелію святому: бідному треба помогти, голодному дати хліба, а всі люди — брати...

— Але ви комуніст?

— Ано ніби так. Казав Христос, що люби брата, люби бідного — комуна так каже — то я комуніст.

Комісар кинув гнівно недогарок на землю.

— Чи люди посодяться?

— А чому би ні?

— Чогож то ще нікого нема?

— Ще нема їх з поля. Але посходяться. Люди розумного слова слухають. От Петро читає що вечера Святе Письмо — так до нього повна хата найде...

— Що за Петро?

— Та ви не будете знати. Кривий. Ще як малим хлопцем був — то кобила копнула. Так тепер і прозвали. Кривий Петро. Кожда дитина вам покаже. І добрий чоловяга — най його Господь милує.

— А комуніст?

— І ще який. Як посходяться до нього люде, то часом почнуть балакати про всяке. Ото раз Пилип зза горба сказав, що комуна зла — то той так і скочив: „Щоб тебе Пан-Біг вразумив ласкою своєю. Ти знаєш, що добре?“ І Пилип змовк.

Комісар закурив знову. Пакав люто і затягався димом. Починав нетерпливитися. На дворі сумерк — до міста до хати три верстві — а тут нічото нема.

Пакав і затягався.

Попід вікна мигнуло щось. В сінях зашлапало, висікало ніс — і отворило двері.

— Слава Богу. Чи то ту буде той чоловік, що має розяснювати в голові?

— Слава на віки — підвівся хазяй. — То ви Степане?

— А я! Віддавна темніє мені в очах. Як кошу — то так в голову тьма бє. Як тільки в чув, то гадаю: Послав Господь доброго чоловіка. Тай сюди мерщій прибіг. То певно ви будете?

— А я...

— Щоб вам Господь здоровля послав. Знаєте — я маю то вже в пять літ. Ще якось як з ярмарку йшов. Продав, бачите, ялівку та коняку та пять поросят. Тай, як то кажуть, не без того. Отже жид мабуть щось у горівку всипав, бо як прийшов до дому, як почне під серцем млоїти. Як почне дусити...

Комісар зирнув так на Степана, що той в половині слова урвав і затих.

Стало тихо, Комісар витягнув тютюн і знов закурив. Він вже добре нетерпливився. Нікого нема — а оті, що тут — нічо з ними не зробиш...

Але-ж він мусить змінити ціле село. І почав...

— Ви Степан...

— Еге! На святого Степана вродився, то так вже й охрестили. А прізвище Швець...

— А — скрикнув комісар наче пригадавши собі. — То ви той Швець — той комуніст такий звісний...

— Еге! Що комуніст — то комуніст. Якби мені хто на комуну сказав що — то... Мати Божа — всю пику побю...

Комісар пакнув.

— А піп у вас є?

— Є. Старий і сивий. Він вже з трийцять літ у нас.

— А не контреволюціонер?

— Боже сохрани. Він сам собі оре, сам сіє, сам собі варить. Чоловяга — до рани приложи...

— Ви знаєте, ми його хочемо вирвати звідси...

Степан витріщив очі:

— Ов, а то чому?

— А бо тому. Того попа не треба. Він чад розсіває, зараза від нього йде...

— Агі — здивувався Степан. — Я ще не чув, щоб коли небудь в нього в хаті чад був. А зараза? Колись був на холеру слабий. Але то давно вже. І то з доброго дива. Купив собі яблочок в місті — попоїв...

Комісар кинувся, аж лавка затріщала.

— А ми його таки заберемо.

— Та нащо-ж?

— А я міркую так — вмішався хазяй. — Товариш каже, що того попа заберуть. Може й краще. Того заберуть — прийде молодший — з ліпшим голосом.

Комісар не втерпів. Підскочив і почав нервово ходити по хаті.

Ну і договорився. Сидить годину — а ту ні людий — ні навіть з ким побакати. От попав...

А хазяй і Степан за той час почали сперечатися, якийби був ліпший піп для села: цей — чи тамтой — і комісар чув тільки — як вони клялися:

— Єй Богу! Хрест святий!

І він не міг витримати. Дразнило його і то що ніхто, не приходив і що він попав в таке село — де чад і зараза.

— Щож, вони не прийдуть?

— А ні — обізвався Степан. — Міліціянт виразно казав, що ви будетц розяснювати, кому темно в голові: Так оце мене люди післали — бо то всі знають. Є ще Федь Шкварок, що також так йому тьмиться в голові — але каже: Дасть Бог, що вам, Степане, поможе — то й я піду. А в нього від тих сінокосів на болоті відкись...

Але комісар вже не чув. Як опарений вискочив з хати і легів впоперек городів.

А в дома написав рапорт:

— В селі Калинівка завзяті комуністи. Пропаґанда за знесеннєм віри повелася. На мойому докладі було маса селян і всі зацікавлені були. Прохали ще до їх зайти. Рясними оплесками нагородили Ком-партію за її боротьбу з вірою. Вигляди добрі. Село йде з нами.

І підписав себе з закрутом, що загнувся під назвище, наче хвіст під пса инколи.

го берега літак впав у море, бо машинерія була мабуть кепська. Обох летунів виратував німецький (всюди ті Німці!) корабель „Самос“ і завіз до Портуґалії.—Всправі польсько-литовського спору зміни нема. Литовський уряд предложив Польщі, щоб знову розпочались польсько-литовські переговори в речинци між 15--20 серпня в пруськім місті Кенігсберґу. Польща натомісць зі своєї сторони предложила Литві, щоб ті перегори зачались 31. серпня в Женеві — саме перед сесією Союзу Народів, яка розпічнеться 6. вересня. Мабуть Литва на це згодиться.— Поза тим ціла увага Польщі звернена на день 12. серпня, бо того дня в Вильні відбудеться зїзд леґіоністів Пілсудського. По нарадах о год. 6. виголосить Пілсудський свій відчит про зміну конституції.

Що чувати в світі?

Большевики бродять далі по болоті своєї господарки. Якраз тепер закінчилася нарада Центрального Комітету Виконавчого Ком-Партії у Москві і на ній знову виявилося, які то господарі з большевиків. В Росії панує тепер острий брак збіжа і ціла ота згадана нарада була посвячена питанню, як йому запобігти. І тут прийшло до завзятої сварки між проводирами комунізму — Сталіном і Риковим. Звісно, що Сталін є дуже завзятим большевиком і пильнує комуністичної програми, як свого ока. Він то приказав, щоб урядники змушували селян віддати їм збіжа, а де цього не робили селяни самі — там видиралося його силоміць. Дійшло до того, що між селянством — а урядом прийшло до гострої боротьби, але з неї побідно вийшли селяни. Дотепер большевики на працьовитого і богатшого селянина дивилися як на „буржуя“, а хто докупив собі корову або коня — то вже був ворогом комуни і переслідованим. На це селянство найшло раду. Почало сіяти тільки щоб вистарчило на хліб для себе — а в слід за тим в містах дав відчутися шалений брак хліба. Повставали коло пекарень „хвости“ чекаючих і зявилися картки. Одночасно вивіз збіжа за границю так зменшився, що коли Росія перед війною вивозила 12 міліонів пудів — то тепер вивезла ½ міліона пудів збіжа. А докупила мало не чверть міліона пудів для себе за границею. Так от на тій останній нараді Риков і його товариш Калін н закинули Сталінови, що він занадто остро взявся до селян і довів до того, що тепер забракло хліба. Сталін сам признався, що робив дуже зле, але оправдувався тим, що він прецінь не може допустити до такого „буржуйського“ порядку, щоб селянин мав свободу в продажі збіжа, бо цеж явне нарушення комуністичної програми. Думали, думали над тою закарлюкою большевицькі головачі — тай нарешті таке придумали: Малоземельні господарства приносять дуже малу користь, головно через те, що не можуть собі позволити на штучні погної, на машини і господарують так, як Поляки кажуть, що „Мацек зробіл, Мацек зядл“. А що більші господарства — це буржуйський винахід, то Ком партія засновувати ме великі господарства під своєю фірмою. Отже получить частину малоземельних господарств у великі по 30.000 десятин хозяйства, а селяне, що їх ґрунти будуть прилучені до цего большевицького господарства, будуть працювати в тих господарствах. Отже большевики відберуть землю, утворять великі фільварки — а ти, чоловіче, будеш робити як форналь за їду та одіж на те, щоб большевики мали що вивозити. Тільки та ріжниця, що це буде називатися не фільварок — а „комуністичне хозяйсво“. Оттак то виглядає рай большевицький, захвалюваний нашими Сельробами та всіми аґітаторами, що лізуть, як воші на нашу землю. От так то виглядає старання про долю селянина в державі, що на цілий світ кричить: рівність, воля і братерство! Ну — і тепер „єднайтеся до того раю пролетарі всього світа“!

В Німеччині сталася така подія: В місті Цвайбрікен в Надренії, яку зайняли Французи, трох молодих Німців кинулося на французький державний прапор, що був на військовому касині, подерли його і зневажили. Самі відтак втікли під владу Німеччини. На тім не покінчилося. Французький військовий суд позаочно засудив усіх молодців на 5 літ вязниці. Суд цей відбувся позаочно, і зажадав від Німців, щоб вони видали винуватців. Ясна річ, на це Німці не могли згодитись і сказали Французам, що виновники стануть перед німецьким судом. Якжеж о тім довідалася преса почала такий крик проти свойого уряду, у якому переважають соціялісти, що справа прибрала широкі розміри і зрушила цілу Німеччину. Трох тих людей німецька національна преса почала просто боготворити, закидаючи рівночасно урядови, що він гнеться перед Францією. Але Штреземан з одної сторони — і Бріян з другої, хочуть конечно допровадити до мирового співжиття обох народів. І тому, боячись, щоб німецький уряд не примушений був уступити під натиском опінії, якби Франція жадала дальше видачі тих трьох людий — французький уряд злагіднів трохи, тай вже тепер годиться на те, щоб німецький суд покарав злочинців. І так та разі здушено справу, яка моглаби допровадити до поважного напруження відносин між Німеччиною а Францією.

В Греції виголосив Венізельос мову, якою деякі балканські держави втішилися, як то в нас кажуть — наче дурень цвяшком. Старий цей політик, що має за собою не один прогріх на совісти, задумує тепер зробитися маленьким балканським Келльоґом і хоче створити спілку усіх держав Балканського півострова. До тої спілки малаб увійти Греція, Болгарія, Югославія, Румунія, Туреччина і Альбанія. А ця спілка малаб завдання — боронити інтересів цілого Балкану та полагоджувати усі сусідські спори дорогою мировою. Здається, що Венізельос хоче тим способом виробити собі прихильну опінію у сусідних державах у звязи з надходячими виробами, бо як звісно, партія прихильників короля у Греції задумує підчас виборів поаґітувати за поворотом короля до Греції а це дуже не на руку Венізельосови, який сам бажає бути короликом у своїм краю і виробляє ріжні політичні штуки по своїй вподобі. Правда, що проект Венізельоса найшов прихильність в Румунії, яка удає дуже миролюбну і господарну державу (ми знаємо, як вона господарить!) — але цілий проект є ще писаний вилами на воді. Наразі Венізельос вибрався в подорож до Риму, Парижа і Льондону. Повертаючи домів, думає він відвідати столиці своїх сусідів та побалакати з ними. А тоді вже побачимо, чи вийде що з цього — чи ні.

Югославію чекають тяжкі часи. Як звісно, при кінці минулого місяця удалось послови Корошецови зліпити югословянське міністерство, в якім він став премієром. Здавалось, що йому удасться Хорватів приєднати і як не погодити з Сербами, то бодай тимчасово утихомирити. Промовляло за тим це, що Корошец є Словінцем і католицьким священиком, а хорвати як католики його скорше зрозуміють. Але надії завели. Дня 1. серпня зійшовся югословянський сойм (скупштина) на засідання. Президент скупштини отворив засіданнє жалібною промовою, в якій помянув послів, погибших від стрілів в скупштині 20. VI. Опісля на знак жалоби засідання замкнено. Але на цім засіданню хорватських послів не було. Вони того самого дня відбули своє засідання в Загребі, в салі давного хорватського сойму (сабору). Хорватські посли відбули святочний похід до сойму. Ціле місто Загреб прикрасилось прапорами, а купці позамикали склепи. Нарід з прапорами утворив шпалір, котрим перейшло 78 хорватських послів до соймового будинку. Всюди лунали оклики в честь послів, хорватського сойму, самостійної хорватської держави і тд. Засіданнє отворив Прібіцевіч. Постановлено, що скупштіна є кадовбовим соймом т. є. його ухвали не мають обовязуючої сили для цілої держави, та що Хорвати домагаються нових виборів до скупштіни і зміни конституції так, щоб Хорвати були рівноуправнені з Сербами. Заявили при тім Хорвати, що бажають і далі єдности югославянської держави. — Так отже розпочалась гостра боротьба Хорватів за рівноуправненнє і автономію. Значіннє цеї боротьби тим важне, що і Серби, які мешкають в в Хорватії (їх провідником є посол Прібіцевіч) ідуть рука в руку з Хорватами проти Сербів, т. є. проти панованя Білгороду, який управляє державою так, якби в ній Хорватів не було. Ця боротьба дуже загострилабся, якби Стефан Радіч помер. Його на цім засіданню не було, бо він повернувши до Загребу тяжко захорів на запалення легких і його життю грозить поважна небезпека. (Додати треба що Хорвати в старій Сербії мають союзників в послах сербської хлопської партії. Ці посли так кож не взяли участи в засіданню скупштіни, але зібралися окремо на нараду і ухвалили подібні резолюції, що хорватські посли в Загребі).

В Румунії подібна ситуація, що і в Югославії. Там посли хлопської партії під проводом посла Манію вже від кількох місяців не беруть участи в засіданнях сойму. При кінці липня ці посли утворили свій власний „людовий парлямент“, який ухвалив, що цей парлямент треба вважати дійсним і законним представництвом народу. Тому румунський парлямент, вибраний шахрайствами премієра Братіяну, не може переводити ухвал в імени румунського народу. Наслідком того його закони в справі позички і стабілізації валюти не обовязують румунського народу. Далі цей „людовий парлямент“ ухвалив потягнути перед суд тих міністрів, що допустилися шахрайств при виборах, та візвав їх, щоб зложили свій уряд і розписали нові вибори.

В Голяндії, встолиці Амстердамі відбуваються тепер славні на цілий світ Олімпійські змагання. Щож це таке? Колись у старинних Греків відбувалося що чотири роки свято тої назви в місті Олімпії (в краю Еліді, над рікою Альфеєм), на якому всі молодці старалися виказати найбільшу справність в тілесних змаганнях, отже в біганню, скаканню, пливанню, киданню кулею і диском (залізний кружок) і борбі рукопаш (дужина). Той, хто вигравав у всіх змаганнях, діставав лавровий вінець, і він був героєм цілої Греції. Велику честь приносив він свому містови і тому коли вертав домів з Олімпії, то входив до міста окремою брамою, вибитою в мурі міста на знак, що місто, яке має таких героїв, не потребує мурів (годі всі міста були обведені муром). Після упадку Греції таких змагань не було і аж в 1896 р. відбулися на заклик одного французького ученого знов такі змагання в Атенах, де брали участь ріжні народи. Від тоді що чотири роки у иншій столиці відбуваються такі змагання, а кождий нарід хоче на них пописатися і показати цілому світови, що він має найздоровших, найсильнійших і найсправнійших людий. От тепер відбуваються девяті з ряду такі змагання в Аметердамі. З цілого світа позїздилося багато гостий — а всі держави вислали що найкращих змагунів. Навіть Польща має там своїх заступників, а її змагунка Конопацька кинула найдалі з усіх залізним кружком. Так здобувають собі народи славу через своїх змагунів, бо за кождого з них будуть опісля богато і читати і писати. Коли Українці возьмуть участь в Олімпійських змаганнях — годі знати. У нас є богато сильних і метких людий, які моглиб нам зробити рекляму, але нема у нас зрозуміння для тілесного виховання.

В французькій столиці Парижі має бути обговорений і підписаний договір Келльоґа. Тому сюди має приїхати і сам Келльоґ. Цю нагоду хоче використати Франція, щоб виторгувати від Келльоґа опуст довгу, який в часі війни затягнула Франція в Америці. Але Франція знає, що чи Гувер чи Смідз стане президентом Америки — то американський президент не згодиться на зменшення довгу хотьби з цеї причини, щоби не говорили американські горожани, що Америка дає опуст з довгів тим державам, які зброяться — отже в зброєнню помагає тим державам. Тому хитра Франція, як лишень довідалась, що Келльоґ вибирається до Парижа, сейчас стала переговорювати з Англією в справі обмеження зброєння на морі. Торг в торг і Франція погодилась з Англією, що їх воєнні фльоти будуть мати таке число великих воєнних кораблів, яке установила конференція для морського розброєння в Вашинґтоні. Також обі держави будуть укладати свої буджети на 5 літ і взаїмно себе контролювати при співучасти міжнародних свідків. Все те вчинила Франція на те, щоб настроїти Америку прихильно до себе, та щоб з Келльоґом розпочати торг про опуст з довгів. Але з цего нічо не вийде. Келльоґ знає, чому то Франція стала така миролюбива і вже були рознеслися вістки, що Келльоґ не поїде до Парижа, бо боїться, щоб Франція і инші задовжені в Америці держави не нудили його в справі опусту довгів. Останні вістки кажуть, що Келльоґ таки приїде до Парижа, але про опуст довгу з ніким і говорити не буде.

В Англії число безробітних, особливо углекопів більшає. Причина в тім, що від послідного страйку углекопів, англійські копальні вугля потратили доставу угля (ринок збуту). А відзискати ці достави не так легко, коли противник (конкурент) обнижує ціну. Також Америка в часі війни переняла доставу всяких товарів до тих країв, до яких Англія перед війною доставляла свої товарі. Через те англійські фабрики менше продають товару, а тим самим менше потребують робітників. Отже число безробітних велике і воно не зменшається, а збільшається. А безробітних треба удержувати коштом державної каси. Отсе є причиною, що між англійськими політиками повстав спір, як ратуватися перед безробіттєм. Одні кажуть, що число безробітних зменшиться тоді, коли Англія заведе в себе мито на чужі товари, бо тоді чужі фабрики не будуть робити конкуренції англійським фабрикам і більше англійських товарів буде розходитись в англійських краях. Другий табор політиків є зовсім противної думки. Ці політики кажуть, що лишень вільна торговля є спасеннєм для Англії. Нехай англійські фабриканти виробляють товарі добрі і дешеві і тим нехай побіджають заграничних фабрикантів. Цей спір тепер в Англії ведеться і мало-що не довів до зміни в англійськім міністерстві, бо міністри поділились — одні є за митом — а другі проти мита. Наразі в міністерстві спори утихомирились, але це буде тривати короткий час. Зближаються вибори і тоді що йно прийде до рішаючої боротьби між обома таборами.

Індії — це величезний о 300 міліоновім населенню край в Азії. Остає під владою Англії. Від війни повстав тут сильний рух, щоб увільнитись зпід панування Англії. Але Англія завзято поборює цей рух. Вона-ж в Індіях має не лише жерело всяких сирівців та не великанські богацтва копальняні — але і великий ринок збуту для своїх товарів. Тому й так боїться за Індії. Та в останніх тижнях визвольницький рух там сильно скріпився. Почався цілий ряд страйків, саботажів і нищення всього, що англійське. Поліція і військо не може дати собі ради з демонстрантами, тим більше, що цілий той рух попирають завзято большевики, яким дуже залежить на ослабленню могучости Англії в Азії.

ВІЗЬМИ БАЛЬЗАМ НА МОЗОЛІ
усуває певно без болів стверднілі нагнітя і відтиски, згрубілі нарости та бородавки. Вирібка: **И Машевського АПТИКА під ЗВІЗДОЮ**
Перемишль, вул. Францішканська 24
При тійже аптиці **ДРОҐЕРІЯ.**
Замовлення з провінції виконується відворотно.
Проситься добре уважати на адрес.

Всячина.

Зїзд гр. нат. епископів. Ужгородська „Свобода“ доносить, що на Успення Пр. Богородиці (28 серпня) має відбутись зїзд всіх гр. кат. епископів в Мукачові під проводом Митрополита Андрея Шептицького.

Додатковий вступний іспит на 1 рік державного утраквістичної семинара учит. жіночого в Перемишлі відбудеться при кінці ферій. З огляду на те, що є ще богато вільних місць, повинні дівчата зголошуватись письменно до цего іспиту.

Зпочатковий новий курс в православній церкві, про що ми писали в передовиці попереднього числа, викликав страшну лють між московськими батюшками. Луцька „Укр. Громада“ доносить, що оден повітовий протоєрей збирав підписи священиків під протестом до митрополита, в якім грозиться, що коли церковна влада не змінить своєї політики, то підписані священики перейдуть на унію (очевидно — „нову унію“). Приїздять також окремі депутації батюшків до Митрополита. Як донесла російська газета „За Свободу“ Митрополит не хоче приймати особисто тих депутацій, вислухував їх заступник Митрополита. Їздив також до Митрополита російський посол до польського сойму Король.

Новинки.

ДЕ НАЙБІЛЬШЕ СТОЛІТНИХ. В Бразилії відчас останної переписи населення начислено на 30 міліонів мешканців 6.724 столітних людий. Цікаво, що з того числа 4.127 припадає на жінки, хоча жінок уважається загально слабшими і менше витревалими на хороби.

ДИВНА ДИТИНА вродилася в Катерини Тос в Ругу в Румунії. Мала вона три нові, а дві пари рук. Дитина була зовсім здорова, але по якомусь часі померла. Лікарі, що зїхалися, щоби трупа того дивоглида забрати, кажуть, що смерть наступила через те, що серце не могло видержати руху стільки рук і ніг нараз.

СМЕРТЬ ВІД ГОРІШКА. В селі Бучковичі коло Йнотркова в хаті селянина бавився сам один 9-літний хлопець Стах Дукович. Нагло до хати впав божевільний Станислав Ґордон, в нападі шалу пірвав за горнець і з цілої сили вдарив хлопчину по голові. Хлопець в наслідок заломання черепу згинув на місци.

СТРАШНА ПІМСТА. Іспанець Мендісто задумував женитися з дочкою богатого бразилійського плянтатора Преацонза. Щоби бути близько своєї коханої, Мендісто замешкав у одного робітника того плянтатора і почав закручувати голову його дочці Ганні. Не сподівався він, що та любов гірко пімститься на ньому. В якийсь час опісля Мендісто оженився, узяв жінку і вступив візком до свойого помешкання по річи. Тимчасом дочка робітника Ганна, бачучи, як зрадив її коханий, плакала в куті, а на від'їзднім дала молодій парі великий кіш з цвітами. В дорові до дому вилізли нагло з поміж квіток три вужі-окулярники, яких уважають за найбільш їдовитих на світі і покусали молодят. Помимо швидкого ратунку обоє померли в страшних муках. А Ганна втікла з дому і аж по кількох днях найшли її трупа між скалами. Вона згинула також від гадюки.

ДОБРИЙ ТАТО. На постерунок в Ґродцу приплентався з плачем 12-літний Новак і показував страшні рани на колінах. На питання, хто його так покалічив, хлопчина розказав, що батько казав йому розпалити під кухнею і на розпаленій блясі держав спина так довго, що йому вигоріло мясо майже до кости. Мала це бути кара за зривання овочів... у свойомуж саді! Занадто острого батька арештували.

ЩЕ ОДИН НАПАД. На купців Бляштайнів, які їхали з Вишгорода напали нічю узброєні бандити і казали їм злізти з воза. Опісля відобрали від них цілий їх маєток у квоті 20 долярів, веліли положитися на землю і аж по 15. мінутах від'їхати. Самі за той час зникли. Але Бляштайни швидко вдалися на поліцію — і бандитів прилапано. У і вони з села Лопушної пов. Кремєнецького в віці від 18 до 22 літ.

ОГНЕТРЕВАЛИЙ ПАПІР винайшов німецький інжінер Франк. Цей папір мимо своєї таности та видержалости має ще й ту прикмету, що навіть в такім вогні, в якім скло топиться не згоряє. Ворожать йому велику будуччину — бо звісно, що дотеперішний папір швидко нищиться і через те неоден твір людської думки загинув.

НОВА ЯЗВА. В деяких повітах Чехословаччини появилися цілі маси гусільниць. Вони в страшний спосіб нищать плянтації бураків, барабольо, маку і лену. Дотепер не знайдено середників проти них — а шкоди виносять вже тепер 4 міліони кор.

ГРАД. В повітах: Добромиль, Ярослав і Березів упав в пятницю 27 липня величезний град, що наробив необчислимі шкоди. Громади: Крамарівка, Хорів, Тулиголови, Хлопичі, Угорка і Оріхівці знищені майже зовсім градом. Доси начислено шкод на пів міліона золотих.

ЗАВЗЯТИЙ ВІЙТ. В Канаді виростають міста на протязі року. Вистарчить, щоби хтось пустив чутку, що знайшов золоту жилу в тім а тім місці — а люди сунуть сюди зараз тисячами, будуються — ну і є місто. Якже переконаються, що це все неправда, то місто так само вигибає швидко. І оце тепер недалеко Торонто є таке опустіле місто — а в ньому мешкає тільки один-одинокий війт, Девіс на прізвище. Не знати, чи йому так добре самому, чи любо йому, що він війтом — досить того, що він не рухається зі свойого міста і ще инших закликає жити туди — де нема браку мешкання — хоча доси надаремно.

НЕ ДОБРЕ ЗІВАТИ! Чоловіка може нещастя спіткати навіть через зівання — як то мало місце в Ганновері в Німеччині. Пара молодят пішла до слюбу, а священик почав над ними говорити. Не знати — чи за довго, чи за нудно говорив, досить того, що молода зівнула і то так енерґічно, що аж щока вискочила їй з завіс і рота замкнути вже не можна було. Прийшов лікар — церемонію перервали — а молодий загнівався тай другий раз не хотів йти до слюбу. І так через зівнення пішли в кут найкращі мрії.

ТЕЖ ФАНТАЗІЯ! Що де дивного станеться — то в Америці. Тепер завязалася в Ню-Йорку спілка яка хоче збудувати цілий ряд пливаючих островів між Европою — а Америкою — аби літаки мали на чому спочивати. Перший такий о-

стров будують вже на ріці Делевар від проводом інж. Ермстронґа. Він буде 1200 стіп довший, 400 широкий і 70 високий. Після скінчення витягнуть його на море і як-що покажеться добрим, то ще більш таких побудують. І хто знає, чи не будемо ми свідками того, що байка про міст між Европою а Америкою стане фактом — а ми самі з нього користатимемо.

МУЧЕНИК НАУКИ. Недавно у Японії помер учений Ноґухі. Цей чоловік постановив собі за ціль життя вислідити і знайти лік проти хороби жовтої фебри, на яку рік річно умирає тисячі людий, особливо у горячих краях, а яку й наші поселенці у Бразилії знають. Довгий час поборював він цю хоробу в Америці, а потім виїхав до Африки, щоби її розслідити блище. Та тут заразився сам нею. Хоча хорий, він далі досліджував її, уживаючи до розслідів своєї власної хорої крови. Врешті зїджений недугою і браком крови умер, а з усіх частий землі приплили на його могилу вінці, як для чоловіка, що для добра всіх не жалів себе.

НАЙЩАСЛИВІЙША ГРОМАДА є у Швеції, а називається Орса. Ся громада має такі величезні ліси, що з продажі їх утримує громадську гімназію і платить податки за всіх мешканців села і люди в тій громаді екзекуторів не знають. Правда — якто хотілобися нам бути в такій громаді?

ЗАДУСИВ СТРИЙНУ. В Брусні Старім пов. Любачів в хаті Хмелів була безнастанна сварка, а найзавзятійше сварився Сафат Хміль зі своєю стрийною Мариною. Якось розпочали обоє сварку і підчас неї Сафат так сильно здавив свою стрийну за горло, що вдусив її на смерть. Опісля взяв він трупа, заніс до ставу і втопив. Та незабаром поліція довідалася о тім і Сафата замкнули до часу суду в арешті.

ЗУБИ І АЕРОПЛЯН. Підчас співацького свята у Відні, про яке ми вже писали, зайшла така пригода: Один старушок з Німеччини забув через неувагу штучну щоку в дома. Щойно в поїзді нагадав собі, що буде біда — бо і їсти не буде міг і співати годі буде. Зателеґрафував до жінки — а та ще гірше зажурилася, як довідалася, що зуби щойно за 4 —5 день заїдуть до її мужа. Але що то мудра жінка. Надала зуби на летунську почту — і заки чоловік приїхав — зуби вже чекали на свого властителя.

УВАЖАТИ! В Чорткові пішли 60-літний Іван Колісник і 40-літний Семко Волянський копати глину. Нещастя хотіло, що глина осунулася і придусила обох так, що їх одвезено до шпиталю. Гірше пішло іванові Білгораєві в Давинячу пов. Чортків—бо глина забила його на смерть. І то того самого дня. Третий випадок мав місце в Чабанівці, де глина поломила Варварі Кохан ребра і вона по відкопанню після двохгодинної муки померла. Ті три випадки повинні зробити людей уважнійшими.

З ДОБРОГО ДИВА. Пастух Онуфрій Фецак хотів дуже побачити катастрофу залізничу. А що пас коло тору недалеко Копичинець товар, то придумав таку штуку: В те місце, де сходяться дві шини забив величезний гак, сів собі на боці і чекав. Якраз мала їхати тою дорогою моторівка залізнича з презесом дирекції зі Станиславова і хто знає, чи не булоб прийшло до випадку. Та дозорець в час замітив гак і затримав моторівку. А хитрого Онуфрея за його охоту бачити катастрофу віддали в руки суду.

КРІВАВЕ ВЕСІЛЛЄ справляв Микола Боднар в Золотниках пов. Підгайці. Гості розохотилися, потому почали битися, а серед цього парубок Созанський Антін пхнув ножем в груди Войтка Дармограя. Дармограй сконав на місци — а розохоченого парібка арештовано.

СМЕРТЬ ЧЕРЕЗ ДОЛЯРИ. Степан Содовий, господар в Плотичі пов. Бережани дістав більшу суму долярів з Америки. Підглянув це сусід Олекса Паламар і в ночі вліз вікном до хати, думаючи витягнути ключ з убрання Содового, отворити скриню і взяти гроші. Та господар відчас цього збудився. Тоді Паламар вхопив сокиру, приголомшив сусіда, а опісля ще й горло підрізав йому. Тимчасом долярів не найшов. Проблукавши по полю з два дні попав Паламар в руки поліції — а та відставила його до суду в Бжежанах.

ГОЛОД В БРАЗИЛІЇ. Часописи Америки донесли, що в північній Бразилії в наслідок жахливої посухи вибух голод. В деяких місцевостях гине не лише худоба — але й люди. Паша уся на полі просто вигоріла од сонця. Мешканці масово утікають на полудне, але часто по дорозі гинуть. Окрім цього в тих округах де є голод, розвелося страшне розбишацтво.

НАВІТЬ В ТЮРМІ можна в Америці заробляти гроші. Доказом цего є приїзд начальника тюрми з Конискійкут до Варшави, який пошукує жінки Анни Машути. Її чоловік сидить вже довший час в тюрмі і працюючи як ремісник заробляє 20 долярів місячно. Половину з тих гроший, які Машута наскладав в тюрмі, в сумі 2200 долярів привіз тепер начальник жінці Машути, тільки, що віднайти її годі.

МУДРІ СОБАКИ. Один фармер в окрузі Місенота в Америці вертав до дому з двома собаками. Коли переходив через тор — зробилося йому нагло слабо і він упав, як неживий впоперек шин. Оба пси почали страшно вити, а один з них почувши шум надбігаючого поїзду пігнав йому на зустріч. Найшовшись побіля льокомотиви пес почав на бігу так лаятись та заводити, що машиніст звернув увагу і додумавшись, що пес хоче його заалярмувати, задержав поїзд на кілька кроків перед тілом фармера. Так завдяки вірним собакам не попав під колеса поїзду їх господар.

ШУКАЮТЬ СКАРБУ. Недавно зголосився на поліцію у Львові, якийсь Паюр, що подавав себе за бувшого російського салдата. Паюр оповів урядовцям, що свого часу він був в полку, що стояв під Львовом і що в ночі покликали офіцери його і ще трьох салдатів та казали їм викопати глубоку на $1\frac{1}{2}$ м. яму. Коли салдати скінчили її, офіцери відібрали від них присягу, що будуть мовчати. Опісля показали їм величезні паки з дорогими посудинами і грішми і все те казали занести їм до ями. Яму виложено коцами і зсипано до неї всі ті скарби. На верх їх положено ще двох трупів, щоб яма подабала на гріб і засипано. Тепер Паюр вернув з Чехословаччини і хоче ті скарби віднайти — але щож? Не памятає місця, в котрім закопано скарби. Отже зголосився до поліції. Каже, що яму викопали були між чотирма смереками. А таких коло Львова нема. Люди з околиці почувши про той скарб, почали копати за ним але скарбу як нема — так нема.

ХИТРИЙ МИКОЛА. В лісі в Коростенку пов. Добромиль працював Микола Івасів разом з Осипом Кучмою. Якось так випало, що Кучма не міг піти по виплату і казав Івасівові взяти гроші і за нього. Івасів взяв, але коли Кучма прийшов до нього по гроші той почав удавати перестрашеного і оповідав цілу байку про те, як його напали бандити і як забрали гроші. Кучма дав знати про бандитів поліції, а та замісць шукати їх арештувала Миколу Івасіва. Аж тепер Микола признався, що гроші хотів забрати на себе і що бандитів вів сам придумав.

ЧИ НЕ ВЕРТАЄМО ВЗАД? В Чікаґо винайшов Американець Уайсброт панцир. Цей панцир зі спеціяльної сталевої бляхи є дуже відпорний на кулі і вони вдарившись до його робляться плоскі, як гриби. Притім та бляха така легка, що він важить $3\frac{1}{4}$ кіля — а грубий є на 1 міліметер. Часописи подають, що ці панцири замовила вже американська поліція. Отже вертаємо мимо високої культури до панцирів, які були перед 1000 роками.

ІНСПЕКТОР! До села Малів повіту Дубно зголосився якийсь чоловяда до громади, показав документи і казав скликати людий. Зібраним заявив, що він є інспектор податковий і що за його старанням звільнено громаду від податків - а громадяне мають йому звернути по 2 зл. і 50 ґр. за кошта його трудів. Назбиравши кількадесять золотих, „пан інспектор" уладив подібні сходини в сусідному селі Берестечко — а на другий день прийшли за податком екзекутори і ледви витолкували людям, що це був звичайний ошусканець.

„FOSFOR"
ФАБРИКА ШТУЧНИХ НАВОЗІВ
Lwów
BATOREGO 32. Telefon 50-69

СУПЕРФОСФАТИ: кістні і фосфорово-азотові, МІНЕРАЛЬНІ і амонякальні
РЕФОРМФОСФАТИ: кістні і мінеральні від 18 до 26% P_2O_5 !!!
ТОМАСИНИ: „Кольомета" — „ЗВІЗДА" і инші краєві і заграничні
СОЛІ поташові і КАІНІТ — АЗОТНЯК — САЛІТРА (ХОЖОВСЬКА) амонові,
САЛІТРА хілійська і хожовська — СІРЧАН амоновий, ВАПНО навозове палене і мелене (97% CaO) ВАПНО будівляне. ФОСФОРИТИ палені і мелені (CaO і розп. P_2O_5.

Достава ваґоново і детайлічно по фабричних цінах і на найвигіднійших услівях кредитових

ПІД САМИМ ЛЬВОВОМ. Дня 4. серпня напали на Жовківській дорозі недалеко міста бандити на Гринька Кунька, що віз на возі білле і одіж якоїсь пані Лібер. Бандити зажадали видачі ключа від кошика, а коли Кунько не хотів цього вчинити — побили його і загрозивши смертю ключ самі витягнули з кишені. Опісля забрали все, що було в кошику і втікли. Поліція ще й досі шукає за ними. Гарні порядки, коли в білий день під Львовом нападають!

НОВІ КНИЖКИ.

Микола Голубець: **За Український Львів.** Бібліотека „Нового Часу" ч. 19. Львів 1927. — стор 80.16°. — З великим напруженнем перечитає кожній Українець книжку М. Голубця. Так барвно й цікаво представив нам автор історію боротьби наших славних предків, головно львівських міщан за український характер нашого княжого міста, за права укр. населення, яке тодішня влада викинула на передмістя і не допускала ані до міських урядів ані до виконування ремесел і купецтва в місті. Можна подивляти цю залізну енерґію й це мученицьке завзяття, за яким боролися наші давні Українці за свої права. Для сучасних Українців це цінний примір до наслідування тим більш, що теперішні часи подекуди дуже подібні до описаних у книжечці. — (н. к.)

Іван Чернявський: **Історія коломийських почтових марок:** 1) українських, 2) окупаційних румунських С.М.Г. — Коломия 1928, стор. 48.8°. — Це перша філятелістична розвідка в українській мові, що дійшла й до ширшого загалу. Цікава вона не тільки для філятелістів (збирачів марок), але й для тих, що досліджують і цікавляться сторією наших останніх визвольних змагань. В додатку до розвідки маємо передрук урядових документів і відбитки марок із Покуття з часів укр. влади й румунської окупації. — Е. Г.

Др. Лука Луців: **О. Кобилянська і Ф. Ніцше.** (Відбитка з Літ. Наук. Вістника), Львів 1928, стор. 30.8.° — Дивна річ, що ювилей О. Кобилянський проминув у нашій науці майже безслідно, бо крім деяких цікавих споминів не появилися ані більші праці ані замітніщі статті чи розвідки про творчість нашої славної письменниці або про її поодинокі твори. І ось серед цеї пустки гарну річ дав нам молодий дослідник Др. Луців, прослідивши тонкою аналізою вплив Ніцшого на творчість Кобилянської і встановивши, що вплив цей безумовно істнує і то більш з літературного ніж ідеольоґічного боку, більш поверховий, ніж глибокий (поодинокі вислови, характери осіб, деякі думки, своєрідно інтерпретовані поеткою). — Е. Г.

1. *Др. Андрій Чайковський.* **I. Московський цар Дмитро Самозванець. II. Хотинська справа.** Бібліотека „Ряст" — Коломия 1928 стр. 70. — 2. П. Франко: **В пралісах Бразилії.** Бібльот. „Ряст" — Коломия 1928 р. стр. 52. — Треба признати, що наша суспільність до видань періодичних не має довіря. У нас тих видань було вже богато, усі кінчили своє животіння на 2—3 випусках — тай давали загалови дуже сумнівну і з мистецького і з виховуючого боку літературу. Та на диво Бібліотека „Ряст" випустила вже 7-му книжечку і поволи здобуває собі приступом нашу невіру в періодичну книжку. Вище згадані дві книжечки можуть задоволити кождого читача. Незвичайно вміле підібрання теми через Др. А. Чайківського, прегарний, як завжди у нього — стиль, навязання історичної минувшин до сучасности і консеквенції з цього — роблять з першої книжки таку літературу, що її муситься поручити до масового ширення. Друга книжечка П. Франка, змальовує життя наших переселенців в Бразилії, цікавим способом оповідання затримує увагу читача до останньої сторінки тай подає у приступній формі такі наукові відомости, про які у нас майже ніхто не знає. Її треба зачислити до нашої убогої подорожничої літератури, яка повинна б виперти подібні чужинецькі з бібліотек учеників і домашних. Дидактична передмова до кождої книжечки і гарна, хоча й скромна вінета додають ще більшої вартости книжечкам і тому требаб, щоб зацікавилося громадянство видавництвом „Ряст" та допомогло йому виповнити ролю популярної в нас книжки. — К-к.

Переписка Редакції: *Вп. Б. Тар. Кути п. О.* Одержали, дякуємо. Просимо одначе о такі речі, які для села приступні. — *Вп. Митрофанко в Др.* Одержали, дякуємо. Піде, хоть дещо не для села. Просимо це мати на увазі. — *Вп. Я. Ч. в Б.* Іде. Просимо частіще надсилати речі, що село інтересують. Стиль мусить бути популярний. — *Дописувач з Жовкви.* Перша допись доторкає квестії, яку ви як не педаґоґ освітлюєте хибно. Друга допись піде до одного з найблизчих чисел. Просимо о дальші вістки. — *Дописувач в Дубнім:* Піде — просимо о терпеливість, бо завізно. — *Дяк зризиґнований:* Справа в дяківській школі в П. мусить бути розслідженa Вашою орґанізацією. Як вона нам подасть на письмі, сейчас помістимо. І в нас були хлопці, але цего за мало. Справа мусить бути провірена, свідки переслухані, що їх побито. Тому зверніться з тою справою до Централі до Львова.

Надіслане

Уневажнюється згублену військову книжочку видану через П.К.У. в Перемишлі Михайлу Козакові, уродженому в 1895 році в Вапівцях повіт Перемишль.

Поручається новий будівельний матеріял, надзвичайно тревалий до будови всякого роду будинків. Матеріял цей узнаний спеціяльною комісією за найкращий і найпригідніший до будови є рівночасно о 50% таньший від цегли. Охочих просимо оглянути його в нововаснованій фабриці під управою М. Пільха в Перемишлі при вул. Стрихарській ч. 78. Тамже можна його й замовляти на догідні сплати.

Зредукована урядничка, яка швидко пише на машині прохає не маючи змоги прожити, прийняти її до праці за невеличкою нагородою найкраще в адвоката або в укр. інституції. Зголошення до „Укр. Голосу" під „Зредукована".

Свитований дяк з добрим тенор. голосом, уміючий провадити хор, безженний, літ 25, пошукує посади. Ол. Сивець в Радружи о. п. Горинець.

Реальність в Самборі, партерова, двофронтова, мурована, бляхою крита, світло електричне, зараз коло ринку положена, складається з великого склепу з шинком, 7 попоїв і кухні, ледівні на 120 фір леду — є з вільної руки до продажу. — Ближча відомість в п. Сікори, власт. реальности в Самборі.

До продажу, в мостиськім повіті, реальність, що складається з 4 морґ. доброї землі в однім кавалку, при битім гостинци, з будинками (хата, стодола, стайня, хліви — все крите дахівкою). Студня на подвірю. Сад гарний. Ціна з сегорічним збором около 1000 дол. Близша відомість Семен Дмитраш, Сінна 8. Перемишль.

До продажу або заміни реальність коло Монастериск 2 км. від стації і від міста, земля І-шої кляси, в однім кавалку 10 морґів, враз з мурованими будинками і сегорічним збором. Ціна 3.000 дол., а радо заміняє за реальність з 4 морґів в близчій околиці Перемишля, щоб діти могли ходити до шкіл. — Близші інформації уділить Семен Дмитраш, вул. Сінна ч. 8. Перемишль.

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

Др. Остап Прийма
орд. у Львові ул. Личаківська ч. 32. у внутрішних недугах. — Просвітлення Рентґеном.

Др. Р. Несторович
ординує в внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі при ул. Францішканській ч. 37|II (площа на брамі).

Др. Михайло Коц
лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11 (в почтовім будинку).

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ
одиноку найліпшу і своєрідну
ПАСТУ ДО ОБУВИ
ЕЛЕҐАНТ
О. Левицької і Ски.
Львів, Кордецького 51.

Адвокат
Др. Микола Рибак
веде адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Пілсудського 1. в льокали канцелярії бл. п. дра Т. Кормоша.

ДЕНТИСТ
Мед. Др. СТЕПАН ДМОХОВСЬКИЙ
б. лікар Поліклініки у Берліні
Перемишль, Колійова 1.
Усі в обсяг новітньої дентистики входячі роботи. Прецизійна техніка дентистична.
Спеціялістичне лі-ення осіб вразливих і нервових

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ"

Ratol
(GESETZLICH GESCHUTZT)
радикально нищить блохи, шваби і всякі овади. — 1 пуделко 1 зол.
До набуття в аптиках і дроґеріях
Головний склад:
В. Ґ. Мушинський, Перемишль.

Погної на осінь
ПОРАДИ БЕЗПЛАТНО!
ЦІННИК ДАРОМ!
Сівалки, Молотілки, Трієри,
знамените камінне вугля на осінь
купуйте лише
в Спілці Українських Аґрономів
Кооператива у Львові, вул. Собіського 28.
НАЙЛІПШІ ВИРОБИ Число телефону 37—58.
НАЙНИЩІ ЦІНИ — НАЙДОГОДНІЙШІ СПЛАТИ.

Спробуй а переконаєшся!!
„фосфоліна" до швидкого тучення свиньі „фосфоліна"
побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка $4\frac{1}{2}$ кґ. — 9 зол. висилає за післяплатою
В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2.
МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

УВАГА
Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.
Найкращі, найтреваліщі, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише
в одинокій українській ліярні дзвонів
Михайла Брилинського
у Львові-Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

Друкується і від 15. серпня буде продаватися книжочка
„Про пересаджування збіжжа"
або 100 кірців збіжжа з морґа.
(Як приготовити поле, чим і як гноїти, коли сіяти росаду, коли і як пересаджувати, як доглядати пересадженого збіжжа, яких машин уживати, що коштує робота? і т. д.)
БОГАТО МАЛЮНКІВ! Ціна книжочки 50 сотиків.
Висилаємо найменше 10 книжок і лише за готівку! На пересилку треба долучити ще 90 сотиків, за почтовою післяплатою 1·55 зл.
СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ АҐРОНОМІВ у Львові, Собіського 28.

Видавець і відвічальний редактор: Степан Навроцький
З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.